Otevřená výzva ministrům životního prostředí a zemědělství a jejich odpovědným náměstkům:

Pokus o zastavení kůrovcové gradace kácením v NPR Boubín zničí rezervaci, ale lesy v okolí nezachrání

Ekologicky cenné lesy v národní přírodní rezervaci (NPR) Boubín v CHKO Šumava jsou ohroženy plánovanými intenzivními zásahy proti kůrovci ze strany státního podniku Lesy ČR. Navrhované zásahy ohrožují existenci cenných starých lesů v unikátním území v podhůří Šumavy. Podle terénních výzkumů se zde vyskytují buky a smrky, které jsou až 500 let staré a mají vysokou biologickou hodnotu. Efektivita zásahů, navržených ze strany státního podniku je ale z hlediska boje proti kůrovci velmi diskutabilní. Na podstatné části hospodářských lesů v ČR dnes probíhá nezvládnutá kůrovcová kalamita. V hospodářských lesích zůstávají miliony napadených stromů, které jsou zdrojem kůrovce pro okolí.
Za této situace se nejeví jako smysluplné navrhovat zásahy proti kůrovci v národní přírodní rezervaci, jako je NPR Boubín. V okolí rezervace je v tuto chvíli více než 100 ohnisek kůrovce (viz mapa ze září 2019), ohniska jsou i uvnitř rezervace. Zkušenosti ze severní Moravy a Českomoravské Vysočiny z posledních let jasně ukazují, že technickými zásahy nelze v současných klimatických podmínkách kůrovce v tomto stavu gradace zastavit.
Dlouhodobý plán péče o NPR Boubín z roku 2016 zásahy v některých částech rezervace povoluje. Správa NP a CHKO Šumava proto částečné zásahy v rezervaci v prosinci 2019 povolila, i když oproti plánu péče rozsah kácení snížila. Proti rozhodnutí se odvolaly jak Lesy ČR (těm se zdá povolení nedostatečné), tak Hnutí Duha (namítá příliš velkou intenzitu zásahů). Ve sporu rozhodne Ministerstvo životního prostředí v nejbližších dnech.
Prof. Jakub Hruška k tomu říká: *„Žádné kácení stromů kůrovce nemůže zastavit, pokud se nezmění počasí. Po zkušenostech z Vysočiny a severní Moravy doporučuji zcela přehodnotit současné plány péče o lesní rezervace kde je dlouhodobým cílem přirozený vývoj a bezzásahovost. Jednoznačně doporučuji je ponechat bezzásahové okamžitě, protože máme před sebou jen dva scénáře: ekologicky bezcennou holinu, anebo les sice s odumřelým stromovým patrem, ale s nepřerušeným přírodním vývojem, velkým bohatstvím vzácných živočichů a rostlin (vysokou biodiverzitou), nepoškozenými půdami, vodním režimem a s množstvím přirozeného zmlazení. Tedy to, proč rezervace zřizujeme*“
Prof. Pavel Kindlmann k tomu dále říká: *„Mimo věcnou nesmyslnost kácení v ikonické boubínské rezervaci je třeba vzít v potaz i to, že zbytečná těžba bude pro Lesy ČR ekonomicky ztrátová. Trh je přesycen kůrovcovým dřívím a zničení rezervace jen prohloubí ekonomickou ztrátu státního podniku. Stát jako zřizovatel by měl zasáhnout a státnímu podniku takové těžby rozmluvit.“*
Národní přírodní rezervace jsou nejvyšším stupněm ochrany přírody, a proto si zasluhují adekvátní management. Přírodní procesy v horských lesích, jejichž symbolem je právě boubínská rezervace, vedou ke zvýšení diverzity lesního ekosystémů a ochraně vzácných a ohrožených rostlin a živočichů. Vědecké výsledky z jiných oblastí ČR, ale i Evropy jasně ukazují, že samovolný vývoj lesa bez zásadních zásahů člověka je nejlepším řešením problémů kůrovce v chráněných územích.
„Podobné nešetrné zásahy státních lesů proti kůrovci v NP Břehyně - Pecopala nedaleko Máchova jezera měly velmi negativní veřejnou odezvu. Navíc se ukázala jejich neúčinnost, protože šíření kůrovce v oblasti stejně nezastavily. Výsledkem byl pouze vykácený cenný les.“ říká profesor Miroslav Svoboda z Lesnické fakulty České zemědělské univerzity.

Vyzýváme proto ministerstva životního prostředí a zemědělství aby přehodnotila nejen situaci na Boubíně, ale ve všech horských lesních rezervacích určených k postupnému přechodu k bezzásahovosti. Kůrovcová kalamita, nyní již téměř v celé České republice, k tomu poskytuje nebývalou šanci.

V Praze a Českých Budějovicích 17. 3. 2020

- **Prof. Ing. Josef Fanta, CSc.**, emeritní profesor lesnictví, Univerzita ve Wageningen, Nizozemí
- **Prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.**, Česká geologická služba, Praha; Ústav výzkumu globální změny AV ČR, Brno
- **Prof. Ing. Jiří Kopáček, Ph.D.**, Hydrobiologický ústav, Biologické centrum AV ČR, České Budějovice; Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- **Prof. RNDr. Pavel Kindlmann, DrSc.**, Ústav výzkumu globální změny AV ČR, České Budějovice; Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze
- **Prof. RNDr. František Krahulec, CSc.**, Botanický ústav AV ČR, Průhonice
- **RNDr. Zdeňka Křenová, Ph.D.**, Ústav výzkumu globální změny AV ČR, České Budějovice; Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- **Ing. Karel Matějka, CSc.**, IDS, Praha
- **RNDr. František Pojer**, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
- **Prof. RNDr. Karel Prach, CSc.**, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích; Botanický ústav AV ČR, Třeboň
- **Prof. Ing. Miroslav Svoboda, Ph.D.**, Fakulta lesnická a dřevařská, Česká zemědělská univerzita v Praze

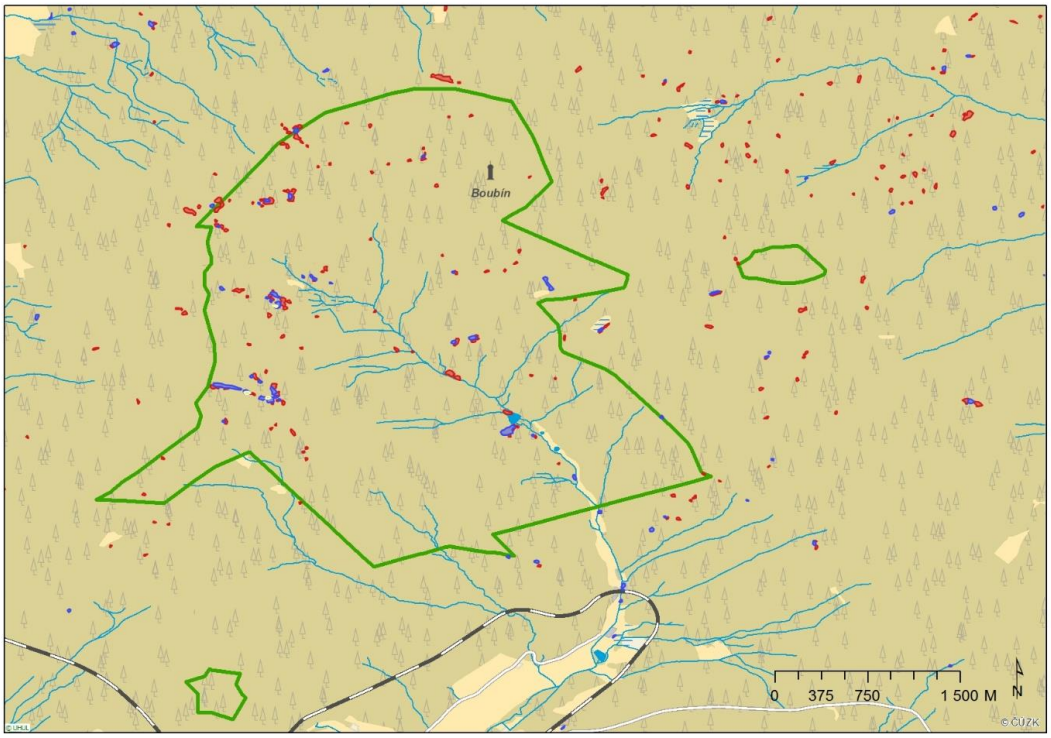

NPR Boubína její okolí, stav ze září 2019. Červené ostrůvky jsou nová kůrovcová ohniska vzniklá v období jaro -podzim 2019, modrá jsou starší ohniska a těžby. Zeleně je vyznačena hranice NPR Boubín a NPR Milešický prales (východně od NPR Boubín) a přírodní památka Jilmová skála (jihovýchodně od NPR Boubín). Zdroj: www.kurovcovamapa.cz